

Юхнов Б.Ю., Яшинов О.Л.

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Програма економічних реформ, яка запропонована Президентом України, потребує відповідних корекцій промислової політики в умовах глобальних викликів. Ці виклики та загрози, що пов'язані з технологічною відсталістю вітчизняної промисловості, досягли критичної маси, обмежуючи можливості реалізації успішної конкурентної стратегії та перспективи економічного зростання. Хід кризових процесів також додав аргументів на користь модернізації української промисловості, найбільш проблемними особливостями якої є:

1. Неefективна галузева структура, яка суттєво дисонує з сучасним баченням індустріальної складової економіки розвинутих країн.

Майже 2/3 загального обсягу промислової продукції припадає на галузі, які виробляють сировину, матеріали та енергоресурси, тобто продукцію низького ступеню переробки, переважно проміжного споживання та високої енергомісткості.

2. Посилення зсуву вітчизняної промисловості в бік сировинного прирідтку розвинутих країн та ринку для імпоротної високотехнологічної продукції.

Фінансово-економічна криза підтвердила хибність існуючих співвідношень між внутрішнім та зовнішнім ринками. Найбільші втрати в зв'язку з кризою понесли саме експортоорієнтовані види діяльності: хімічна та нафтохімічна галузь, металургія, машинобудування.

3. Прогресуюче інноваційно-технологічне відставання вітчизняного промислового виробництва.

Майже 95% промислової продукції виготовляється на виробництвах III та IV технологічних укладів. Знос основних засобів у переробній промисловості досяг в 2009р. 59,7%, а в промисловості загалом – 58%.

Таким чином, у України немає іншого шляху, ніж перехід до активної структурної політики та модернізації індустріальної складової матеріального виробництва. Пріоритетними напрямками цієї модернізації мають бути:

а) оптимізація структури промислового виробництва зі зростанням випуску продукції кінцевого споживання та посиленням ролі внутрішнього ринку;

б) інноваційно-технологічна модернізація традиційних виробництв з

прискореним розвитком видів діяльності V та VI технологічних укладів;

в) реалізація енергозберігаючої моделі розвитку з розширенням використання нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії.

Оскільки криза суттєво послабила фінансово-економічний стан промисловості, то її модернізацію вважаємо необхідним здійснювати в два етапи:

1) створення економічних умов для прискорення виходу промисловості за фінансово-виробничими показниками на докризовий рівень;

2) активізація структурно-інноваційного та технологічного оновлення виробництва, насамперед в галузях, які можуть досить швидко підвищити свій конкурентний рівень, орієнтуючись переважно на сприятливі внутрішні умови (військово-промисловий комплекс, космічна галузь, авіа- та суднобудування, електрозварювання, виробництво монокристалів тощо).

Відродження промисловості можливо лише за умов вагової державної підтримки та міжнародної кооперації. Подальше ігнорування цих реалій буде означати закріплення за Україною сировинного іміджу на світовому ринку.